

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr LUBUSKIE

4008

1. Obiekt

KOŚCIOŁ P.W. ŚW. JANA CHRZCICIELA

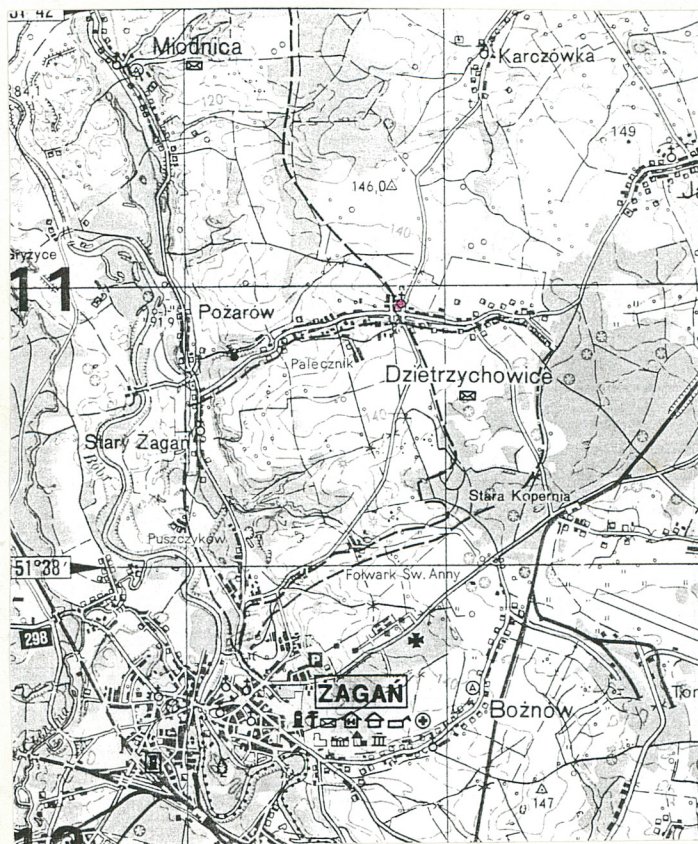
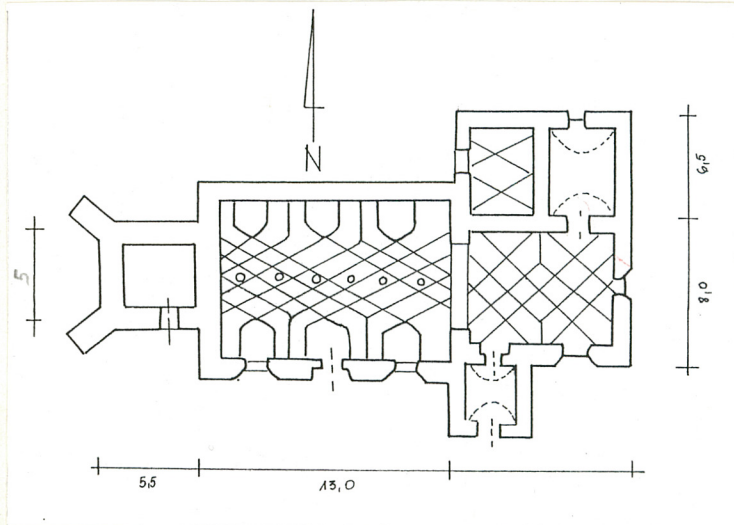
2. Czas powstania

2 poł.XIIIw.

3. Miejscowość

DZIETRZYCHOWICE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Parafia rzym.-kat., Dietrichowice 82, 68-112 Dietrichowice
nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

województwo zielonogorskie

gmina Zagan pow. ZAGAN

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Dittersbach

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo zielonogorskie

powiat Zagan

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymsko-katolicka
Dietrichowice 82
68-112 Dietrichowice

9. Użytkownik i jego adres

J/W

10. Rejestr zabytków

Nr 111 data 16.07.1958

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Dzietrzychowice położone są 5 km na północ od Żagania.

Kościół stoi w centrum wsi, przy drodze prowadzącej z Żagania do Brzeźnicy na wyniesieniu - otoczony kamiennym murem.

Budynek założony na rzucie prostokąta, zbudowany jest z kamienia narzutowego i cegieł, otynkowany. Nawa, prezbiterium oraz przybudówki: kruchta, zakrystia i kaplica przykryte są dachami dwuspadowymi, krytymi dachówką karpiówką. Wieża natomiast nakryta jest ośmiobocznym bębniem z dachem namiotowym.

Elewacja północna: tworzą ją przylegające do prezbiterium boczne ściany zakrystii i kaplicy, ślepa ściana nawy oraz partia wieżowa z przyporą. Zakrystię oświetla małe, prostokątne okienko, kaplicę - okno zamknięte łukiem odcinkowym. Otwór wejściowy do kaplicy umieszczony jest w jej ścianie zachodniej i tak jak okno zamknięty odcinkowo. W ścianę nawy wmontowano płyty nagrobne oraz nagrobek przysścienny.

Elewacja południowa: skomponowana jest ze ścian prezbiterium, kruchty, nawy i wieży z przyporą. Elewacja nawy rozczłonkowana jest uskokowym portalem zamkniętym ostrołukowo. Dość duże, rozglifione okno zamknięte łukiem odcinkowym, rozmieszczone są symetrycznie na różnej wysokości. Podobne, lecz krótsze i szersze okno oświetla prezbiterium. Do zachodniej części ściany prezbiterium przylega kruchta z otworem wejściowym, zamkniętym łukiem kulistym. Nad nim, w partii szczytowej umieszczono niewielki, kolisty otwór.

Elewacja wschodnia: tworzy ją ściana prezbiterium z dużym, rozglifionym oknem zamkniętym odcinkowo.

Elewacje zachodnią tworzy ściana wieży - w rzucie kwadratowa, wkomponowana w mur zachodni nawy, podparta dwiema ustawionymi przekątniowo przyporami, dochodzącymi do połowy wysokości murów. Uskoki przykryte są daszkami pulpitowymi. Strefa "graniasta" wieży zwieńczona jest gzymsem. Od strony południowej znajduje się otwór wejściowy zamknięty łukiem odcinkowym. W partii środkowej umieszczono prostokątne okienko, natomiast w górnej, z czterech stron okna biforijne. Powyżej wznosi się ośmioboczny bęben, z ośmioma niewielkimi otworami na środku każdego boku. Wieżę przykrywa dwustopniowy dach zwieńczony kulą.

Wnętrze: nawa przekryta jest sklepieniem sieciowym z dekoracyjnymi zwornikami na osi. Światło dzienne wpada przez dwa duże okna w ścianie południowej. W części zachodniej znajduje się drewniana empora. Prezbiterium przekryte sklepieniem sieciowo-żebrowym, oświetlone dwoma oknami w ścianie wschodniej i południowej.

Z wnętrza prezbiterium prowadzi wejście do kruchty (ściana południowa) i zakrystii (ściana północna). Prezbiterium przekrywa sklepienie kolebkowe, kaplicę - Krzyżowo-żebrowe, kruchtę-kolebkowe. Nawę od prezbiterium oddziela półkolistą ścianą tęczową. Wyposażenie XVII-wieczne (ołtarz, ambona, kon-

fesional, cór muzyczny, obrazy). Instalacja elektryczna.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Wież powstała w XIII w. na prawie niemieckim. 1292 r. - pierwsza wzmianka: Konrad Żagański uwalnia od ciężarów majątek w Dzietrzychowicach, należący do szpitala w Żaganiu.

W księdze fundacyjnej biskupstwa wrocławskiego z 1305 r. wymieniony jest najstarszy ziemianin D. - Jakub v. Weichau. 1384 r. - sprzedaż czynszów w D. klasztorowi Augustianów /wraz z patronatem nad kościołem/. Oprócz klasztornego, we wsi istniał folwark górny /w centrum/ - od 1450 r. należący do najbogatszego na Dolnym Śląsku rodu Promnitzów (w D. do XVIII w.), który to od 1473 r. wszedł w posiadanie folwarku dolnego /w zach. części wsi/ a będącego wcześniej własnością rodu Kolbichenów. W XVIII w. powstał folwark średni - z gospodarstw chłopskich. W źródłach z 1376 r. wymieniony jest pleban w Dzietrzychowicach. W 1399 r.

i 1403 w dokumentach dotyczących sprzedaży sołectwa staro-żagańskiego występuje występuje proboszcz Bernhardt. Po 1520 do 1668 - kościół ewangelicki. 1668 - 1670 - katolickie nabożeństwa prowadzone przez jezuitów. 1670 - 1810 - kościół należy do żagańskiego klasztoru augustianów. Po sekularyzacji zakonu w 1810 r. czynsze i powinności płacone były państwu pruskiemu. 1881 - 1945 - ostatni katolicki proboszcz - Henryk Wilkens. Kościół zbudowany w 2 poł. XIII w., 2 poł. XVI w. - przybudówki /zakrystia, kruchta/, 1595 - założenie sklepien, 2 ćw. XVII w. - Hans v. Promnitz funduje rodowi Promnitzów grobowiec w północnej ścianie kościoła. 1692 - wystój

wnętrza /ambona, ołtarze, chór. XVII-XVIII w. - rzeźby, obrazy.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
3.500 m ³	301 m ²	Sakralne	Sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
		Budowla zachowana w dobrym stanie.	
<p>1672 r. - remont elewacji /proboszcz Heinemann/ poł.XVIII w. - odnowienie kościoła staraniem augustiani- na Stanisława Rechocińskiego/1744-1758/</p> <p>1894 r. - odnowienie wnętrza</p> <p>1945 r. - remont</p> <p>1956 r. - " elewacji i pokrycia dachu</p> <p>1961 r. - "</p> <p>1974 r. - " kościoła i elewacji</p> <p>1984 r. - prace dekarские przy remoncie wieży - zamiana dachówki na blachę miedzianą</p> <p>1985 r. - konserwacja ambony</p> <p>1995 r. - odnowienie elewacji</p>		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		<p>Należy wykonać żwirową opaskę wokół kościoła zapobie- gającą podciąganiu wilgoci i podchodzeniu zieleni bezpośrednio do muru.</p> <p>Kompleksowych prac konserwatorskich wymagają kamienne /piaskowcowe/ płyty nagrobne, zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz kościoła.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Biblioteka

Kubach H.E., Seeger J. Jung W., Die Kunstdenkmäler der kreises Sorau und der Stadt Forst, Berlin 1939,

T.Kozaczewski, Kozaczewska-Golasz H., Drewniane sklepienia trzynastowiecznych kościołów kamiennych północnych rejonów Śląska, Kwart. Arch. i Urb., 19, z. 3, 1974,

Dzietrzychowice, pow. Żagań. Kościół św. Jana. Opr. H. Golasz, 1974, -arch. PSOZ Zielona Góra /maszynopis/,

T.Kozaczewski, Wiejskie kościoły parafialne XIII w. na Śląsku, Wrocław 1990,

S.Kowalski, Zabytki województwa zielonogórskiego, Zielona Góra 1987.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Mapa Księstwa Żagańskiego, z panoramą Żagania, 1742 r., opr. przez J.D.Schleuena (w:) Das souveraine Herzogthum Oberund Nieder Schlesien, Berlin 1742, Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz Berlin.

25. Opracował

tekst Ewa Garbacz, październik 1997 r.

przerysy wg Kubach (...), Berlin 1939, T.Kozaczewski, (...), Wrocław 1974 - E. Garbacz

zdjęcia fotogr. K. Garbacz, październik 1997 r.

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość..... Dzietrzychowice	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kościół p.w. Jana Chrzciciela	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) Zdjęcia , plan sytuacyjny
2. Gmina..... Żagań		
3. Województwo..... zielonogorskie		

I

2,3

4

Wkładkę założył: .....**Ewa Garbacz,**.....
(imię, nazwisko, data)

październik 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: .....

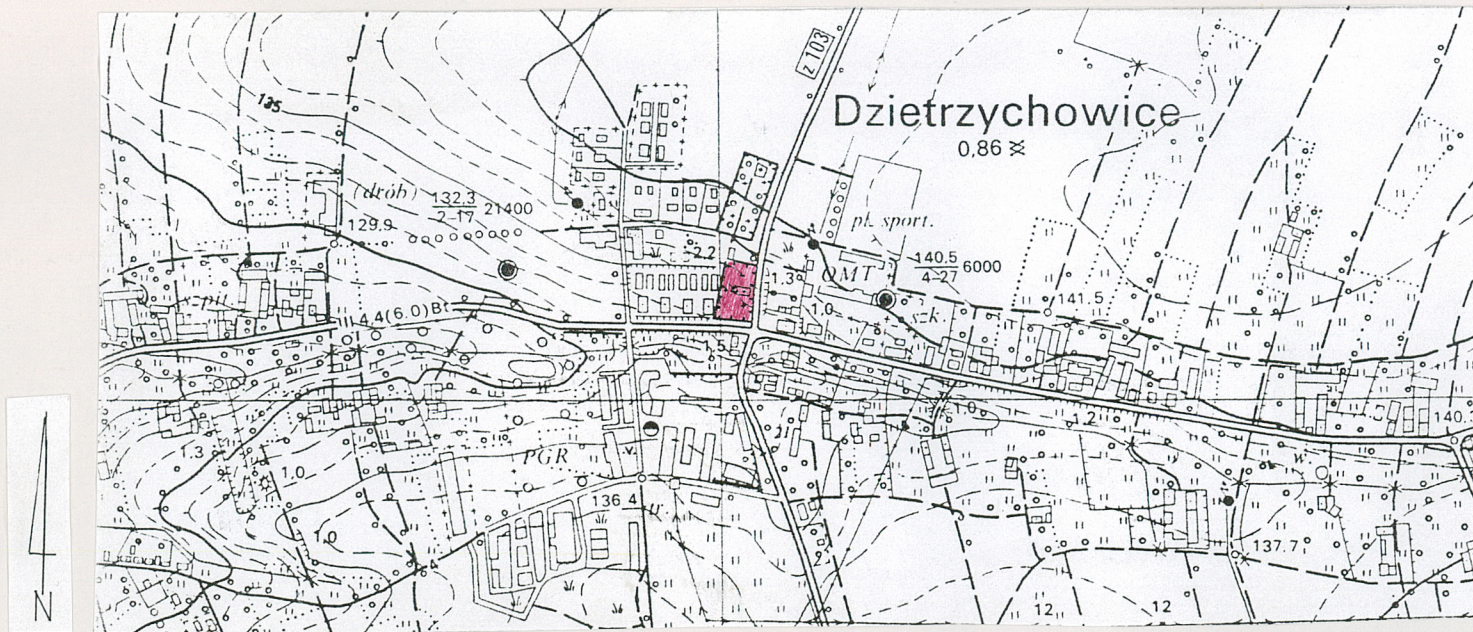

Spis zdjęć

1. Fragment elewacji północnej i wschodniej,
2. Elewacja północna,
3. Płyty nagrobne i nagrobek przyścienny w elewacji północnej,
4. Wieża,
- 5, 6, 7, 8 - XVI, XVII-wieczne płyty nagrobne rodu von Promnitz,
9. Prezbiterium-widok ściany wschodniej z ołtarzem głównym,
10. Empora chóru,
11. Fragment sieciowego sklepienia nawy,
12. Prezbiterium, ściana południowa-płyta nagrobna Melchiora Stanisława Peschke,
13. Krzyż pokutny przed murem kościelnym, /średniowieczny/

ELEWACJA PŁN. WEJŚCIE OD
ZACH. DO WAPLICY

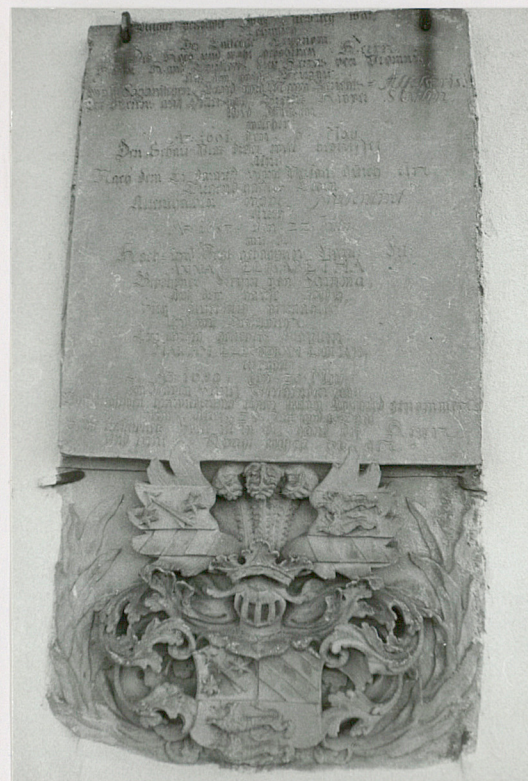
plan sytuacyjny

1. Miejscowość..... Dzietrzychowice 2. Gmina..... Żagań 3. Województwo..... zielonogórskie	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kościół p.w. Jana Chrzciciela	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) Zdjęcia , premys - inwentaryzacje z lat 19. wq. T. Kozaczewski, Wrejslwi (...),
---	--	--

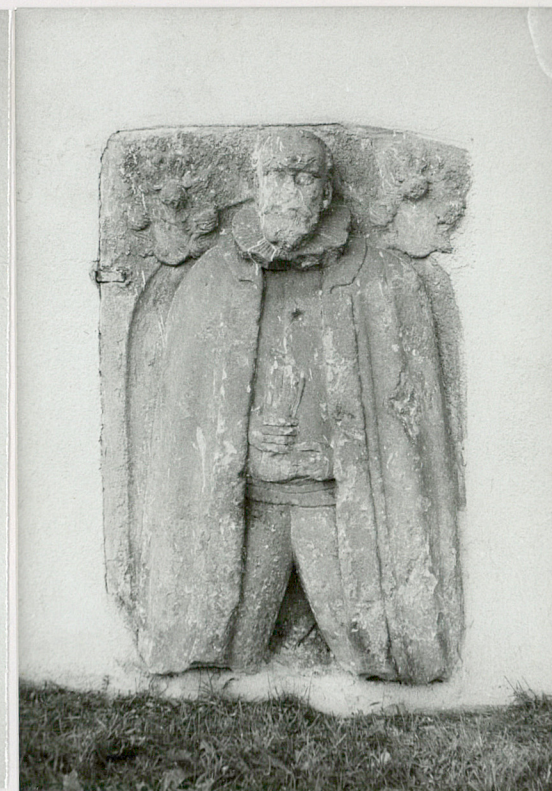
5

6

7

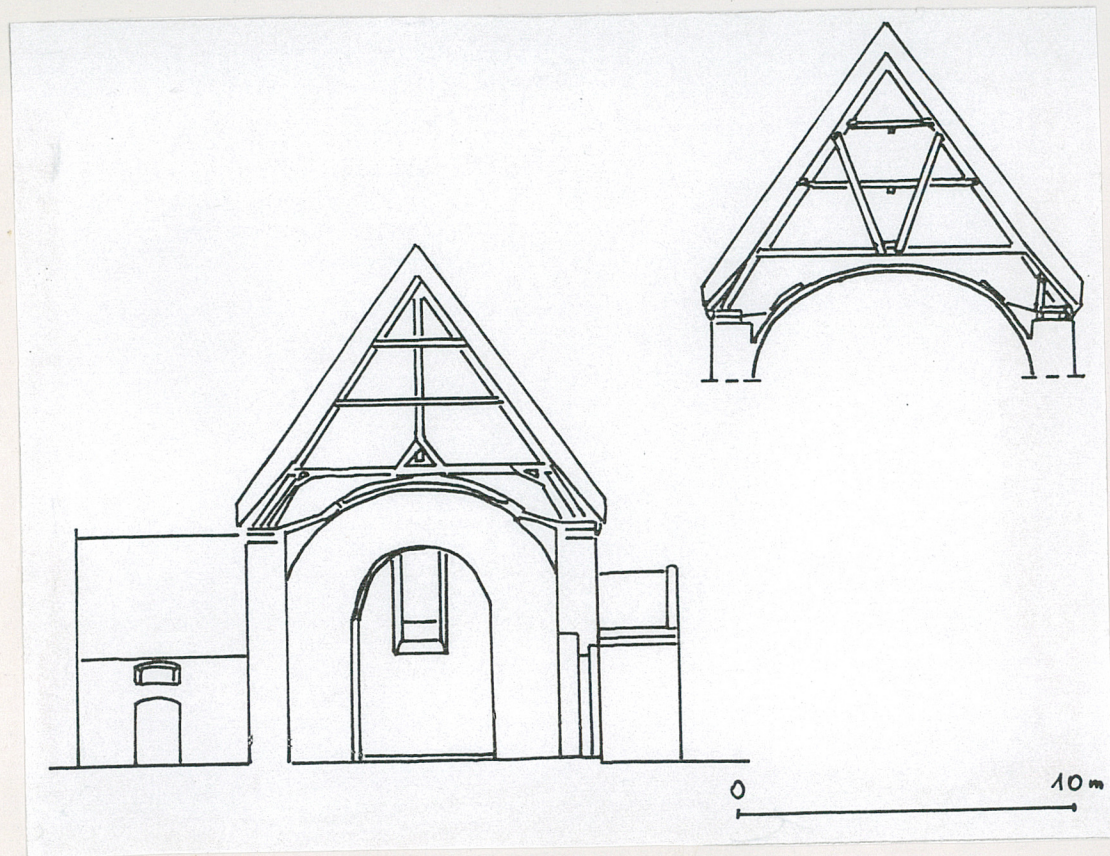

8

Wkładkę założył: **Ewa Garbacz, październik 1997 r.**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

przekrój poprzeczny przez kościół

EPITAFIUM W PREZBITERIUM J. 4. v. PROKNITZ

NATROBEN PRZYŚCIENNY W ELEWACJI PŁN

1. Miejscowość.....**Dzietrzychowice**.....
 2. Gmina.....**Żagań**.....
 3. Województwo.....**zielonogórskie**.....

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)

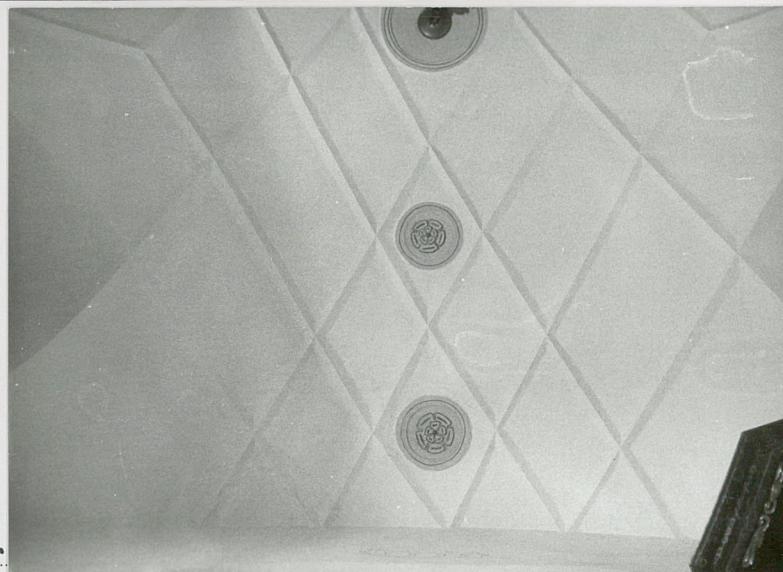
Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

Zdjęcia, *premys - inwentaryzacje z 1944 r. wg. T. Kozaczki, Wójcicki (...),*

9

10, II

12

Wkładkę założył: .....**Ewa Garbacz, październik 1997 r.**.....
(imię, nazwisko, data)

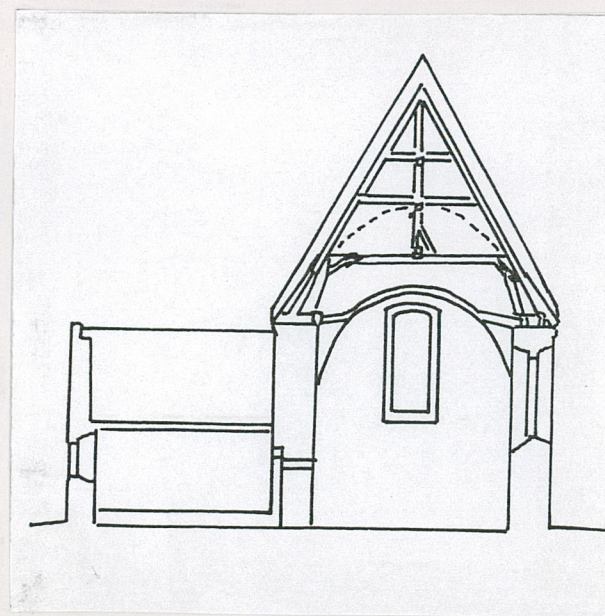
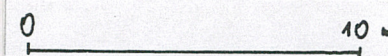
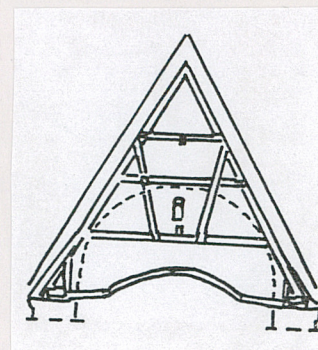
Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wzór ODZ 1995 r.

Elevacja południowa

Presbiterij, poprzeczny presbiterium

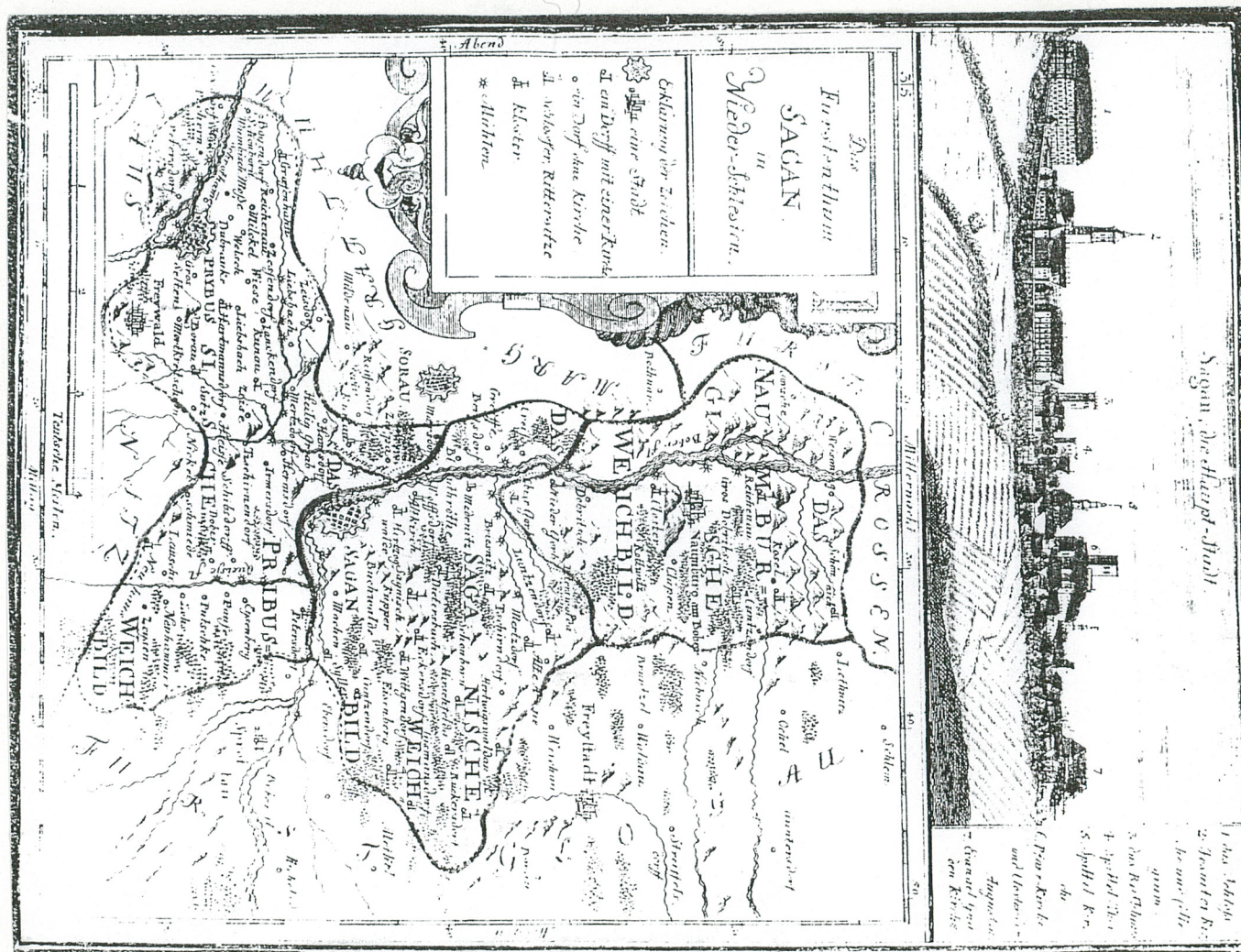
1. Miejscowość ..... Dzietrzychowice .....
 2. Gmina ..... Żagań .....
 3. Województwo ..... zielonogórskie .....

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
Zdjęcie, mapa Księstwa Żagańskiego z 1742 r.,
 elewacja wsch., przekrój podłużny-inwentaryzacja
 z 1974 r.-wg T.Kozaczewski, Wiejskie(...) - prze-
 rys.

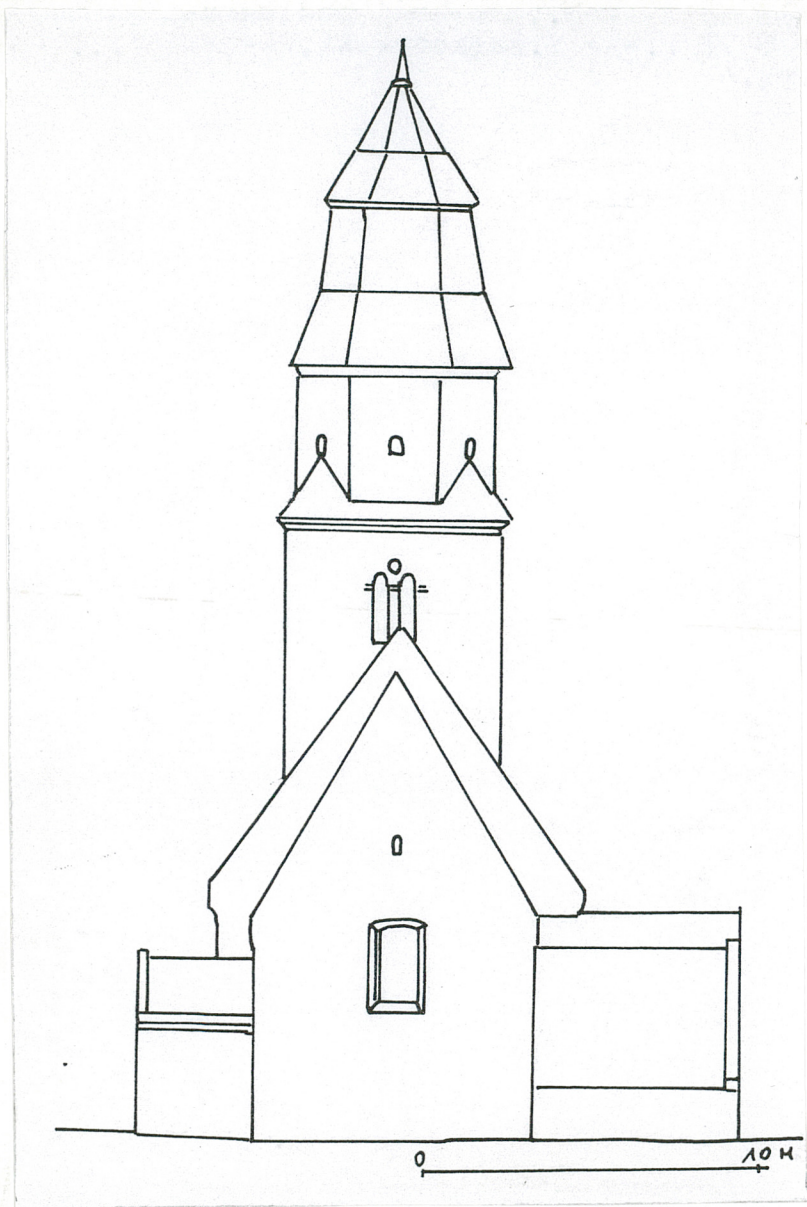
13

Wkładkę założył: ..... Ewa Garbacz, październik 1997 r. .....
 (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Elewacja wschodnia

Przekrój podłużny